ל) ב"מ פו, ב) [בכמ"י: אינשין, ג) לעיל יב;
ד) [ע' מוס' יבמות נב.

ד"ה דמתפהרו. ה) ובכת"י.

לפו"ר וע"י: דתניא], 1) רש"ל מ"ו, 1) [ב"ב ג:

וע' תום' יבמות מה: ד"ה

כיון דאמו], ה) יבמות עז. נח. בכורות לח:, ע) [בכת"י

נוסף: איקלע להתס], י) ב"ב ג:, ל) [בכח"י:

שתקיתו שתקיתון, () נשם

לא.], מ) [בכת"י: שדי ריגמייהו בנהר מלכא

טוד איזה שינויים ע"ש], ס) נ"א בסוריא ובנהרדעא,

ע) ובכח"י: שים בו נוזות

מכאן ענין בפ"ע ואינו נמשך לשלפניון, ל) נדה יג: יבמות מו: קט:,

ובע"י ודעתה לימשך אללו], ר) [ע" נדרים סב

ר) [עי' נדרים סב סוע"א ושבועות ל סוע"א],

ש) [בע"י: דברין, ס) [ב"ב ג ע"בן, ס) [ירמיה כ, ס], ג ע"בן, ס) [ירמיה כ, ס], ב) [בדפו"ר: משפחמון,

ג) ובראשית יחן, ד) עי׳

בתוס' ב"ת פו. ד"ה ע"י בעלה, ה) [כל הדברים

הטכרים הכא איתא ברש"י

ע"שו, ו) ויש להוסיף עכ"ל ב שנו, זה (יש לטוטף על"ל [רש"י]. רש"ל], ז) [בב"מ נט: איתא בל"ו מקומות

ואמרי לה במ"ו מקומות],

תורה אור השלם

ו. אַרְ אִישׁ אַל יַרְבּ וְאַל

יוֹכַח אִישׁ וְעַמָּךְ כִּמְרִיבֵי

ק) [בדפו"ר ודעתו

איתא בשאלתות וכו

שו א מיי׳ פכ״א מהל׳ א״ב הל״ה סמג לאוין הכו טוש"ע אה"ע סי' כא

:ן

מיי פכ״ה מהלי סנהדרין הל״ו [ופ״ו מהל' ת"ת הל' יד סי' בן טוש"ע חו"מ סי ח סעי ה וסי יא סעי א וטוש"ע יו״ד סיי שלד סעי׳ מג: יו ג ד מיי׳ פי״ט מהל׳ איסורי ביאה הלי"ו: ה טוש"ע יו"ל סי" רמב סעי׳ לו בהג״ה: רמב סעי׳ לו בהג״ה: בו ר מיי׳ פי״ג מהל׳ איסורי ביאה הלי"ח:

מוסף רש"י

י רמצער שלוחא דרבנו. שמזמינו לדין מפי הדיינין חה קם עליו ומכהו חה קם עליו ומכהו (לעיל יב:). כל ת"ח שמורה הלכה ובא. מאחל (בכורות לח:). אם קודם מעשה. קודס שכא מעשה ההלכה בידו (שם). אמרה. ושנאה נשם רכו (שם). שומעין לו. בשעת הוראה (שם) לח:). ואם לאו אין שומעין לו. הוחיל ודבר חידוש הוח, שמח בשביל מעשה שבח לידו לומרה (יבמות צח. וכעי"ז שם עז. ובכורות לח:), קשים גרים לישראל שאוחזין ולומדים ישראל מהם או סומכין עליהס באיסור והיתר (יבמות מו:). שאין בקיאין בדקדוקי מלות ולמדין ישראל ממעשיהן יטוד שחה לחדים ישרהל ערבים זה בזה. ולאו מילתא הגרים, דאמרינן במס׳ סוטה (לו:) נמלא לכל אלף ושלשת אלפים ותק"ן ברימות, שכולן נתערבו זה בזה, אלמא לא נתערבו על

מוסף תוספות

הגריס (נדה יג:).

הרא"ש. אשתך. מוס' הרח"ש. ב. נ"א: שלומים. שס.

ארן שואדין בשדום אשה כדד. והא דאמר נהטוכר את הפועלים וב"מ דף פו.) איה שרה אשתך" ששואלין בשלום האשה על ידי בעלה היינו דוקא בשאילת שלוסא אבל לשלוח לה בשלוסב אפילו ע״י בעלה

> ומביאים פורענות ועוד שמלמדים את ישראל ממעשיהם וכו' וי"מ לפי שכל ישראל ערבין זה בזהג ולאו מילתא היא דהא לא נתערבו בשביל הגרים כשקבלו התורה ס כדאמרינן בסוטה (דף לו:) נמלא לכל אחד מישראל שש מאות אלף וג' אלפים [ותק"ן בריתות] שכולן נתערבו זה בזה אלמא לא נתערבו מן הגרים שהרי הרבה ערב רב עלה אתם ו ויש מפרשים דקשין גרים לישראל כספחת לפי שהזהיר הקב"ה עליהם ש בכ"ד מקומות שלא להונות אותם ואי אפשר שלא יצערום ויש מפרשים לפי שע"י הגרים ישראל בגלות כדאמר (פסחים דף פו:) מפני מה ישראל מפוזרים בכל ארצות

יותר

דעברא הוא אמר ליה דרגיל דקרי אינשי עבדי סותני יכל הפוסל פסול ואינו מדבר בשבחא לעולם ואמר שמואל יבמומו פוסל אימר דאמר שמואל למיחש ליה לאכרוזי עליה מי אמר אדהכי והכי יו(אתא ההוא בר דיניה מנהרדעי) א"ל ההוא בר דיניה לרב יהודה לדידי קרית לי עברא דאתינא מבית חשמונאי מלכא אמר ליה הכי "אמר שמואל כל דאמר מדבית חשמונאי קאתינא עבדא הוא א"ל לא סבר לה מר להא דא"ר אבא אמר רב הונא אמר רב יהכל ת"ח שמורה הלכה ובא אם קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו אמר ליה הא איכא רב מתנה דקאי כוותי רב מתנה לא חזייה לנהרדעא תליסר שני ההוא יומא™ אתא אמר ליה דכיר מר מאי אמר שמואל כי קאי חדא כרעא אגודא וחדא כרעא במברא א"ל הכי יאמר שמואל כל דאמר מדבית חשמונאי מלכא קאתינא עבדא הוא דלא אישתיור מינייהו אלא ההיא רביתא דסלקא לאיגרא ורמיא קלא ואמרה כל דאמר מבית חשמונאי אנא עבדא הוא נפלה מאיגרא ומיתה אכרוז עליה דעבדא הוא ההוא יומא אקרען כמה כתובתא בנהרדעא כי קא נפיק נפקי אבתריה למירגמיה אמר להו אי שתיקו ∘שתיקו ואי לא מגלינא עלייכו הא דאמר שמואל תרתי זרעייתא איכא בנהרדעא חדא מיקריא דבי יונה וחדא מיקריא דבי עורבתי וסימניך ⁶ממא ממא מהור מהור ⁶שדיוה לההוא ריגמא מידייהו וקם אטמא בנהר מלכא מכריז רב יהודה יובפומבדיתא אדא ויונתן עבדי יהודה בר פפא ממזירא במי בר מוביה ברמות רוחא לא שקיל גימא דחירותא מכריז רבא במחוזא בלאי דנאי מלאי מלאי זגאי כולם לפסול אמר רב יהודה גובאי גבעונאי דורנוניתא דראי נתינאי אמר רב יוסף האי בי כובי

כשהקב"ה משרה שכינתו אין משרה אלא על משפחות מיוחסות שבישראל

ולספחת אמר רבי חמא בר חנינא כשהקדוש ברוך הוא

אין שואלין בשלום אשה על ידי בעלה אמר ליה ®הכי אמר שמואל *אין שואלין בשלום אשה כלל שלחה ליה דביתהו שרי ליה דמר לא גמירנא מסקא דהזמנותא משדרנא הואיל ואתא מר להכא לישתעי מיליה כי היכי דלא לימרו מחנפי רבגן אהדדי אמר ליה מאי מעמא שמתיה מר לההוא גברא יציער שליחא דרבנן ונגדיה מר ידרב מנגיד על מאן דמצער שלוחא דרבנן ידעדיף מיניה עבדי ליה מאי מעמא אכריז מר עליה

תגריה דלא נישוויך כשאר יעם הארץ א"ל מאי שיאטיה דמר הכא אמר ליה מסקא דהזמנותא שדר מר אבתראי אמר ליה השתא שותא למר אפיק דיםקא דהזמנותא מבי חדיה ואחזי ליה אמר ליה הא גברא והא דסקא אמר ליה

דפומבדיתא כולם דעבדי אמר רב יהודה אמר שמואל ארבע מאות עבדים ואמרי לה ארבעת אלפים עבדים היו לו לפשחור בן אימר וכולם נממעו בכהונה וכל כהן שיש בו עזות פנים אינו אלא מהם אמר אביי כולהו יתבן ©בשורא דבנהרדעא ופליגא דרבי אלעזר דאמר ר' אלעזר אם ראית כהןש בעזות מצח אל תהרהר אחריו שנא' יועמך כמריבי כהן אמר רבי אבין בר רב אדא אמר רב כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו כשהקב"ה משרה שכינתו מעיד על כל השבמים ואין מעיד עליו שנאמר שבמי יה עדות לישראל אימתי הוי עדות לישראל בומן שהשבטים שבטי יה אמר ר' חמא ברבי חנינא שנא' בעת ההיא נאם ה' אהיה לאלהים לכל משפחות ישראל לכל ישראל לא נאמר אלא לכל משפחות □[והמה] יהיו לי לעם אמר רבה בר רב הונא זו מעלה יתירה יש בין ישראל לגרים דאילו בישראל כתיב בהו יוהייתי להם לאלהים [והמה] יהיו לי לעם ואילו בגרים כתיב ימי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי נאם ה' והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים אמר רבי "חלבו יקשים גרים לישראל כספחת שנאמר "וגלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב כתיב הכא ונספחו וכתיב התם ילשאת נשאו בנות כהנים שהיו מחזיקין עלמן

אין שואלין בשלום אשה. שמא מתוך שאילת שלום יהיו רגילים זה עם זה ע"י שלוחם ויבוחו לידי חיבה: אמר ליה רב נחמן ע"י בעלה. אהיה אני שליח לדבר: אין שואלין בשלום אשה כלל. שמרגיל אסורי: קשים גרים. פי׳ בקונטרס לפי שאינם בקיאים במלות לבה ודעתהה אללו: שלחה ליה. ילתא לרב נחמן: שרי ליה סיגריה. פטור אותו מלפניך. זה לשון הגמרא

לומר מישרי ליה מיגריהי) כשממהר

לעשות בקשת האיש או דינו כדי להפטר ממנו: מאי שיאטיה דמר הכח. מה דרכו של חדוני לשוט הלום כלומר למה בא אדוני הנה: שותה דמר לה ידענה. "שיחתו של אדוני איני מבין לדבר בלחות לשונו: לדינה מומינה ליה. בתמיה: הפיק דיסהה דחומנוסה. הוליה שטר הזמנה מחיקו ששלח לו רב נחמן שיבה לפניו: מבי הדיה. מתוך חיקו: לימא מר מיליה. ידבר ש דבר זכוחו על ריבו של אוחו האיש: ציער שליחת דרבנן. ביזה חת שלוחו לפניו וחייבמלקות :דרב מנגיד אמאן דמלער שליח דרבנו. כדחמר בפ׳ המח (לעיל דף יב:): דעדיפה מיניה. חמורה ממנה עשיתי לו להנסו: אדהכי אמר ההוא בר דיניה לרב יהודה לדידי. דאתינא מבית חשמונאי קרית לי עבד: כל דחמר מבים השמונחי אנא עבד הוא. שכל זרעו הרגם הורדום ועבד היה ומלך תחתיהן יו וקרא בניו על שם בית חשמונאי ומסתמא לאו בנות ישראל נסיב דנוהרים הם להשיא בנותם לעבדים והוו להו כולם עבדים: אם קודם שבח מעשה לידו חמרה. להחי שמועה לתלמידיו בשם רבו נאמן לאומרה בשעת מעשה ואם לאו אינו נאמן להעיד בשם רבו שמא מחמת מעשה הבא לידו הוא אמר כן: אגודא. שפת הנהר: אמברא. על הגשר אי נמי בתוך הספינה לעבור הנהר: איקרען כמה כסובסת. מנשי אותה המשפחה: כי קא נפיק. רב יהודה: למירגמיה. לפי שגילה את פסולס: זרעייסא. משפחות: וקם אטמא בנהר מלכא. באותן האבנים שהשליכום בנהר עמד מכשול סתימה במי הנהר ומנע את מהלך המים: אטמא. סתימה כדמתרגם סתמום טמונון (בראשית כו): מכריז רב יהודה בפומבדיםה. עם היה יועב: בלחי דנאי טלאי מלאי זגאי. שמות מקומות או משפחות: גובאי. גבעוני כלומר על שם שהיו גבעונים נקראו בבבל גובאי קרוב לגבעונים בשמן: דורנונית דרא דנתינאי. כפר נתינים היה. דורא כפר כדאמר (עירובין דף ז:) דורא דרעותא א"ל מרי דוראי (פסחים דף כה:) ועל שם שהוא כפר נתיני נקרא דורנינות: בי כובי דפומבדיתא. ° כפר הסמוך אל פומבדיתה דמקרי בי כובי: פשחור בן אימר. בימי ירמיה היהא: וכולו נטמעו בכהונה. ול"ג גדולה: נטמעו. נדמעו

בֹהַן: הושע ד ר 2. שָׁשָּׁם עָלוּ שְׁבָּטִים שְׁבְטֵי יָה עֵדוּת לְיִשְּׂרְאֵל לְהֹדוֹת לְשֵׁם יְיָ: תהלים קכב ד

3. בְּעֵת הַהִּיא נְאָם יְיָ אָהְיָה לֵאלֹהִים לְכֹל מִשְׁפָחוֹת יִשְׂרָאַל וְהַמָּה יהיו לי לעם:

4. והיה משכני עליהם יה ייתי לָהֶם לֵאלהִים וְהַמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם: וְהַמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם: יחזקאל לז כז

 זְהָיֶה אַדִּירוֹ מִמֶּנוּ וּ וּמִשְׁלוֹ מִקְרבּוֹ יַצַא וְהַקְרבְתִּיוֹ וְנְגַשׁ אַלְי כִּי וְהַקְרבְתִּיוֹ וְנְגַשׁ אַלְי כִּי מִי הוּא זֶה עֶרב אֶת לְבּוּ לְגָשֶׁת אַלִּי נְאָם יִיְּ: וְהִיִּתֶם לִי לְעָם וְאָנִכִי אָהְיֶה לְכֶם לֵאלהִים: י

6. כִּי יַרַחָם יִיַּ אַת יַעַקֹב עוד ובחר יבָיַיּי עוו וּ וְהִנְּיחָם עֵל וְנָלְוָה הַגֵּר ונספחו על בית יעקב:

ישעיהו יד א ישעיהו יד א ז וְלַשְּׁאֵת וְלַפַּפָּחַת. וַלַבֶּהָרֶת:

גליון חש"ם

כו' שיחתו. ע' רש"י סוכה נו ע"ב ד"ה שותא דינוקא: ד"ה בי כובי כו' כפר הסמוד. עי' נתשונת נודע ביהודה מהדורא תנינא חלק או"ח סי׳ כ:

> מהרהר אחריו. אחר ט משפחתם שהם בני מריבה כדכתיב כמריבי כהן: עדום לישראל. אותן שהן ישראל הוא מעיד עליהן שהן משלו: משפחום ישראל. משפחות שהם ישראל גמורים: **בישראל כסיב**. והייתי להם לאלהים אע"פ שאינם לי לעם ומחוך שאני מקרבן הם יהיו לי לעם אבל גרים אין מקרבין אותן מן השמים אלא אם כן הן מקרבין עצמם תחילה להיות טובים: **קשין גרים.** שאינם זהירים במצוח והרגילים אצלם נמשכים אצלם ולומדים מן מעשיהם:

ממהר

בכהנים מתוך שהיו אוכלים תרומה

מחמת [שהיו] עבדי כהנים: אנ